

ČITANJE I DIGITALNO DOBA

Vivijana Krmpotić, Osnovna škola Veliko Trojstvo

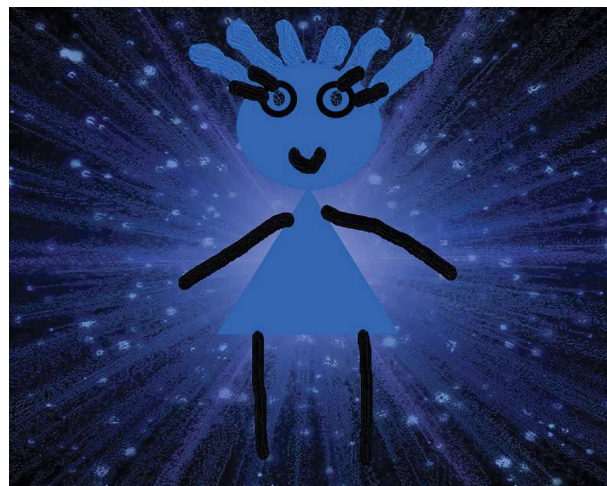
U današnje digitalno doba, vrlo primamljivo učenicima koji se rađaju, odrastaju i na određeni način sjedinjuju s brojnim mogućnostima koje digitalne tehnologije nose sa sobom, postavlja se pitanje kako učenicima približiti knjigu i čitanje. Kako im čitanje učiniti zanimljivijim od digitalnih tehnologija? Iako se takva mogućnost čini pomalo nemogućom, ne znači da trebamo odustati i prestati pokušavati doći do tog cilja. Možda je spoj književnosti i digitalne tehnologije upravo dobitna kombinacija pri stvaranju ljubitelja knjige, počevši od najranije dobi.

Poticanje čitanja digitalnim tehnologijama

Svaka knjiga ima svoju vrijednost. Potrebno ju je samo znati predstaviti na način koji će biti zanimljiv novim generacijama. Poruka koju knjige nose: humor, vrijednost, toplina i dalje mogu nadahnuti mlade ljude te ih potaknuti da zavole knjigu i čitanje. Kreativnim načinom obrade književnog teksta, uz upotrebu digitalne tehnologije, moguće je knjigu približiti učenicima. U OŠ Veliko Trojstvo učenici su na satu Hrvatskoga jezika prije obrade i čitanja knjige *Iz dnevnika malog Perice* Vjekoslava Majera dobili zadatak u digitalnom alatu Canva Vennovim dijagramom prikazati sličnosti i razlike između bloga i dnevnika. Time se povezala klasična forma pripovijedanja s modernim načinom izražavanja, otkrivajući kako bi Perica možda danas bio uspješan *blogger*. Kao uvod u cjelovito čitanje djela, učenici su se upoznali s piščevim životom i radom. Nakon čitanja, poslušali su izlaganje o sličnostima i razlikama postera i plakata te su, podijeljeni u pet skupina, izradili postere o Vjekoslavu Majeru, karakterizaciji likova, vremenu i prostoru u djelu, jeziku i stilu, društveno-povijesnom kontekstu. Svoje su radove predstavili drugim učenicima. Ovim procesom razvijali su vještine vizualne komunikacije i kritičkog mišljenja. Pogledali su film Kreše Golika *Tko pjeva, zlo ne misli* koji je snimljen prema gore spomenutom djelu Vjekoslava Majera. Nakon odgledanog filma, napisali su zamišljeni intervju s likom iz knjige i filma (budući da se radilo o zamišljenom intervjuu, pitanjima se moglo otići u prošlost, sadašnjost i budućnost). Učenici su za svoj rad pohvaljeni. Uručene su im zahvalnice te su prigodno nagrađeni.

Učenici nižih razreda pročitali su i kreativno interpretirali književno djelo *Eko Eko* Hrvoja Hitreca. Dodatnim aktivnostima učenike se potaknulo na važnost očuvanja prirode. U skupinama su osmišljavali te ilustrirali eko poruke koje potiču očuvanje okoliša. Koristeći reciklirane materijale, izradili su svojeg eko superjunaka, simbola borbe za čišći planet. U digitalnom alatu izradili su avatar eko superjunaka, dali mu ime te osmislili moći i misiju u borbi za zaštitu prirode. Učenici su se dodatno kreativno izražavali stvarajući svoju *pizza* lektiru – odredili su mjesto, vrijeme radnje, likove, tijek

događaja, ilustrirali jedan događaj iz priče te odredili poruku djela. Svaki dio *pizze* predstavljao je jedan ključni element književnog djela. Učenici su aktivno sudjelovali u širenju ekološke svijesti povezujući književnost s uvijek aktualnim društvenim temama.

| Avatar Eko Eko izrađen pomoću digitalnog alata

Izbor za najčitača škole

Čitanje je temeljna vještina koja učenicima omogućava uspješno usvajanje znanja u svim nastavnim predmetima. Često učenici ne čitaju dovoljno te imaju poteškoće u razumijevanju pročitaneog teksta. Nerijetko čitaju napamet ili preskaču riječi što otežava razumijevanje i usporava njihov napredak. Kako bi se mladim generacijama približila književna djela, čitanje naglas je vrlo učinkovit način. Glasno čitanje pomaže učenicima razumjeti emocije likova, ljepotu jezika i atmosferu priče.

Da bi se učenike potaknulo na veći trud u usvajanju čitalačkih vještina te ukazalo na važnost školskih knjižnica u tom procesu, u školskoj je knjižnici Osnovne škole Veliko Trojstvo organiziran izbor za najčitača škole. Povjerenstvo su činile stručna suradnica pedagoginja i učiteljica razredne nastave. Budući da su učenici do trećeg razreda savladali sva slova i usvojili osnovne vještine čitanja, najčitač škole birao se upravo među njima. Učenici su čitali ulomak iz književnog djela. Glavni kriterij pri izboru najčitača bila je točnost pročitaneog teksta. Kriterij točnosti i čitanje istog ulomka omogućuje učenicima natjecanje pod jednakim uvjetima. Natjecanje je pokazalo da se učenici razlikuju u čitalačkim vještinama. Neki učenici čitaju vrlo vješto, dok se neki trebaju dodatno posvetiti razvoju ove vrlo važne vještine. Dobro čitanje nije samo vještina, već ključni alat za uspjeh i osobni razvoj.

Najčitač škole bit će nagrađen u povodu obilježavanja Dana škole što će biti dodatna motivacija i drugim učenicima da se više trude u stjecanju čitateljskih

vještina te da češće posjećuju školsku knjižnicu. Nadamo se da će učenici, motivirani ovim iskustvom, u budućnosti s veseljem posezati za knjigom i usavršavati svoje čitalačke vještine.

U današnje digitalno vrijeme u kojem se brzo pregledava tekst i površno čita, vještina čitanja i razumijevanje pročitano postaje sve vrednija. Nastavnici i roditelji mogu dodatno pomoći tako da potiču djecu svakodnevnom čitanju naglas. Potrebno je razgovarati s djecom o pročitano kako bi djeca razumjela pročitano

i omogućavati djeci izbor zanimljivih knjiga koje ih motiviraju na čitanje. Valja čitati zajedno s djecom i pokazivati im vlastitim primjerom. Čitanjem razvijamo maštu, empatiju i kritičko promišljanje. Interpretacijom književnih djela na kreativan način i u kombinaciji s digitalnim alatima, učenici uče analizirati književni tekst, razvijati kreativnost i timski rad. Digitalni alati i kreativni pristupi samo su most između prošlosti i sadašnjosti, a naš je zadatak izgraditi ga i učenicima približiti ljepotu pisane riječi.

Učenici trećeg razreda i njihovi eko superjunaci

Natjecatelji i povjerenstvo u izboru najčitača